18.11.2026

Opetus- ja kulttuuriministeriölle:

Asia: Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus opiskelijaksi ottamisen perusteista lukiokoulutuksessa annetun asetuksen muuttamisesta

Viite: Lausuntopyyntönne 23.10.2026, diaarinumero VN/29569/2026

1 OAJ:n lausunto

OAJ kiittää mahdollisuudesta lausua opiskelijaksi ottamisesta lukiokoulutukseen annetun asetuksen muuttamisesta.

OAJ kannattaa asetuksen 3 §:n 1 momenttiin esitettyä muutosta siten, että siihen lisätään liikunta, musiikki ja kuvataide ensisijaisiksi keskiarvoon huomioitaviksi oppiaineiksi ja että mainitut oppiaineet poistetaan 3 §:n 3 momentin 2 kohdassa mainituista oppiaineista.

Esitetty muutos opiskelijavalinnassa huomioitavista oppiaineista voi vaikuttaa perusopetuksessa valinnaisten opintojen osalta oppilaiden valintapäätöksiin. Vastaavankaltaisesta ohjausvaikutuksesta on esimerkkinä yliopiston todistusvalinnan vaikutus opiskelijoiden lukioaikaisiin valintoihin. Asetusta esitetysti muutettaessa tulee seurata muutoksen vaikutuksia perusopetuksen taito- ja taideaineiden valinnaisiin opintoihin sekä opetuksen järjestäjän tarjoamiin valinnaisaineisiin.

OAJ yhtyy näkemykseen asetuksen 3 §:n 2 momenttiin ehdotetusta muutostarpeesta yhdenvertaisen soveltamiskäytännön varmistamiseksi. OAJ kannattaa esitettyä tarkennusta painokertoimesta.

Valinnaisten vieraiden kielten opiskelu A2- ja B2-oppimäärien osalta on vähentynyt tasaisesti yli kahdenkymmenen vuoden ajan. Samalla valinnaisten kielten kirjoittaminen ylioppilastutkinnossa on vähentynyt. OAJ kannattaa ehdotettua muutosta ja poikkeusta keskiarvoa laskettaessa huomioitavien aineiden osalta koskien A2- ja B2-kieliä. Näin säädösten puitteissa korostetaan valinnaisten kielten opiskelun ja päättöarvosanan positiivista vaikutusta ja samalla vähäinenkin osaaminen tuodaan näkyväksi arvosanan muodossa.

OAJ korostaa, että A2- ja B2-kieliä koskevan säädösmuutoksen lisäksi OKM:n on käynnistettävä Opetushallituksen kanssa keskustelu perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita koskevasta muutostarpeesta. OPS perusteiden

perusopetuksen päättötodistusta koskevan kirjauksen mukaisesti luvussa 6.11.5 normitetaan, että:

> *”Mikäli oppilaan huoltaja pyytää kirjallisesti, ettei oppilaan päättötodistukseen merkitä numeroarvosanaa valinnaisena aineena opiskeltavasta A2 tai B2 kielestä, arvosana jätetään pois ja päättötodistukseen tulee merkintä ”hyväksytty”. Toista kotimaista kieltä opetetaan kuitenkin yhteisenä oppiaineena ja siitä annetaan numeroarvosana.”*

Kyseinen muotoilu tulee OAJ:n näkemyksen mukaan poistaa OPS perusteista ja myös valinnaisen A2- ja B2-kielen arvosana tulee merkitä todistukseen sen vaikuttaessa lukiokoulutukseen hakeuduttaessa 3 §:n 1 momentin muutosehdotuksen mukaisesti ainoastaan keskiarvoa nostaen.

OAJ kannattaa esitettyä teknistä muutosta asetuksen 4 §:n 2 momenttiin koskien englanninkieliseen lukiokoulutukseen ottamista.

OAJ kannattaa esitettyä 7 §:n 2 momenttiin esitettyä lisäystä koskien englanninkieliseen koulutukseen hakeuduttaessa sovellettavaa, ensimmäiseen hakukohteeseen perustuvaa pisteytyksen soveltamista myös muissa hakukohteissa.

OAJ kannattaa teknistä muutosta 10 §:n säädökseen aisenkoskien englanninkielistä lukiokoulutusta.

Säädöksen voimaantulon osalta OAJ pitää esitettyä soveltamiskäytännön siirtymäaikaa vuoden 2030 yhteisvalinnassa soveltamisesta riittävänä ja siten kannatettavana. OAJ korostaa informaatio-ohjausta uudistuksen voimaan astumisesta, jotta asetuksen antamisen jälkeen oppilaitoksissa on tieto menettelystä ja oppilaitokset tiedottavat huoltajia uudistuksesta.

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ

Katarina Murto
Puheenjohtaja

Tuomo Laakso
Johtava erityisasiantuntija